

Ada Lovelace

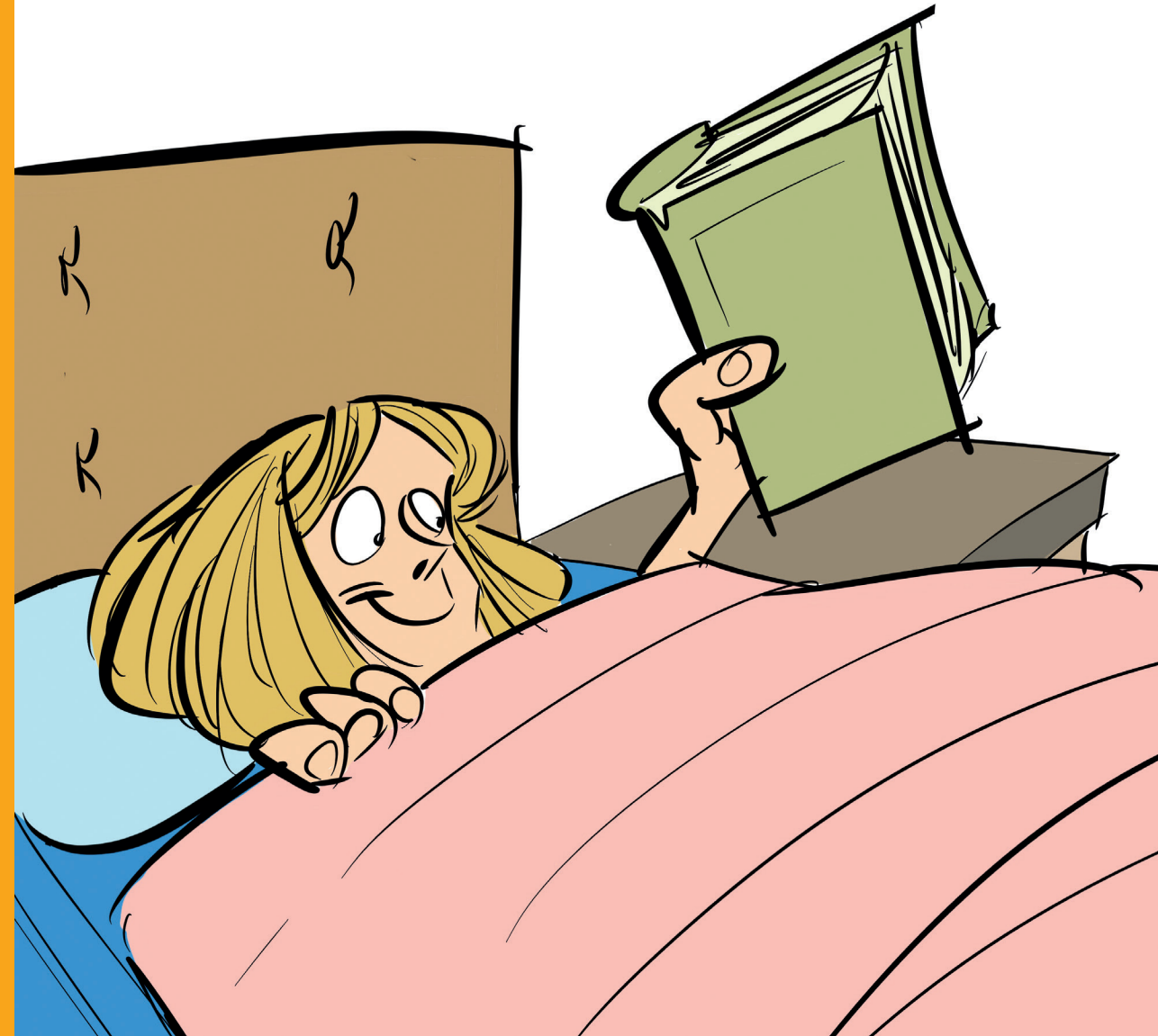
Ada Lovelace: lehen emakume programatzailea

Urtero, urriko bigarren asteartean, Ada Lovelaceren Nazioarteko Eguna ospatzen da, emakumeak zientziaren, teknologiaren, ingeniartzaren eta matematikaren alorretan duen zeregina sustatzeko. Baina, nor zen Ada Lovelace?

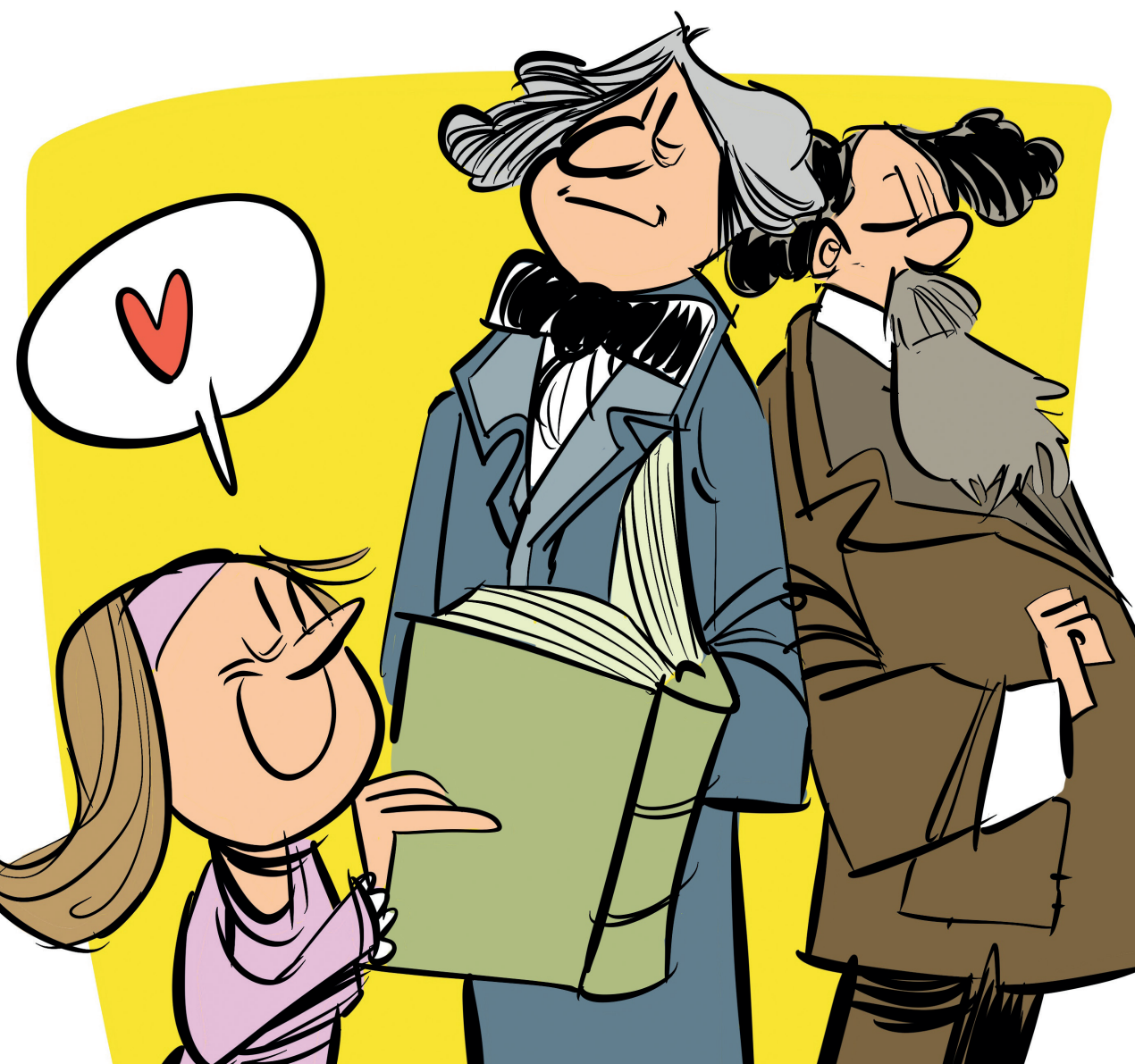
Ada Ingalaterra viktoriarrean bizi izan zen eta Lord Byron poetaren alaba zen. Gurasoak banandu egin ziren bera jaio eta gutxira, eta amak giro aristokrata eta dotorean hezi zuen, oso zorrotz.

Hamalau urte zituela gaixotasun larri bat harrapatu zuen, elgorria segur aski, eta urte pare batez atsedenean egon behar izan zuen. Hori zela eta, ordu asko eman zituen ikasten eta irakurtzen.

Berehala piztu zitzaion matematikarekiko grina. Gaztetan, zientzialari eta intelektual ezagunekin izan zuen harremana, hala nola Michael Faraday, Charles Dickens edo Mary Somervillerekin, herrialdeko matematikaririk ospetsuena, bere tutorea izan zena eta bere bizitzan eragin handia izan zuena.

Lord William King Lovelaceko kondearekin ezkondu zen, eta hiru seme-alaba izan zituzten. Handik aurrera, Ada Lovelace gisa sinatu zuen beti Adak.

Charles Babbage ezagutu zuen, beste matematikari eta zientzialari bat. Hark diseinatu zuen, baina ez zen eraikitzaera iritsi "makina analitikoa" deiturikoa, gizakiaren laguntzarik gabe funtzionatzen zuen kalkulagailu mekanikoa.

Ada izan zen Babbageren asmakizunak aurrerapen teknologikorako zer esan nahi zuen ohartzen lehena.

Ehundegietan erabilitako teknologian oinarrituta, Adak txartel zulatu batzuk egin zituen, Babbageren makina analitikoan zenbaki-sekuentzia bat "ehunduko" zutenak.

Kode hura da, hain zuzen ere, ordenagailu batek erabiltzeko asmoz berariaz diseinatutako lehen algoritmoa.

1843an argitaratu ziren Babbageren eta Adaren ideiak, A. A. L. inzialen sinadurapean, baina laster jakin zen nori zegozkion inzial haiek. Emakume izateak kalte egin zion bere lanari, eta zientzialariek ez zuten oso serio hartu.

Hil eta ehun bat urtera, onartu zen ordenagailu-programaren edo lehen softwarearen lehen adibidea sortu zuela, eta bere benetako izenarekin argitaratu ziren Adaren oharrak.

1980an, Estatu Batuetako Defentsa Sailak Ada programazio-lengoaia sortu zuen haren omenez, aeronautikan eta aireko trafikoaren kudeaketan erabilia.

Hurrengo urtean, Ada Lovelace Saria inauguratu zuen Informatikako Emakumeen Elkarteak, eta 1998tik Lovelace Domina ematen du British Computer Society elkarteak, Erresuma Batuko konputazioko saririk ospetsuena.

Lotu ezkerreko zutabeko hitz bakoitza bere definizioarekin edo azalpenarekin eskuineko zutabearen.

Algoritmoa

Adaren aita zen, baina oso denbora gutxiz bizi izan zen harekin.

Babbageren makina

Birus batek eragindako gaixotasun infekziosoa, larruazalean erupzioa eragiten duena. Ziur aski gaixotasun hori izan zuen Adak 14 urte zituela, eta bi urtez ohean egon behar izan zuen.

Lord William King

Eragiketa sistematikoen bidez problema bat ebazteko aukera ematen duen arau multzoa. Ada Lovelaceren txartel zulatuetatik dator historiako lehena.

Mary Sommerville

Matematikari ospetsua, Adaren tutorea. Adak harengandik ikasi zuen matematika maitatzen eta zientzia gogo biziz ikasten.

Lord Byron

Adaren senarra, gero Lovelaceko kondea izan zena. Ezkondu zenetik Ada Lovelace izena hartu zuen Adak.

Elgorria

Kalkulagailu mekanikoa, gizakiaren laguntzarik gabe funtzionatzen zuena.

Osatu eta idatzi

Ikasi duzun bezala, ordenagailuen aitzindaria izan zen Ada. Hari esker, makina ugari ditugu eskura eta prozesu askotan laguntzen digute, baina badakigu, era berean, makina horiek gaizki erabiltzeak zer desabantaila dituen.

Jarduera honetan, ordenagailuak erabiltzearen abantaila eta desabantaila batzuk idatzi behar dituzu. Ondoren, abantaila eta desabantaila horiek modu koherentean agertuko dituen testua idatzi behar duzu, zure gogoetak egunkari batean argitaratu behar izango bazenu bezala. Hona hemen zure lanean erabil dezakezun adibide bat:

Abantailak	Desabantailak
Beste leku batzuetako pertsonekin komunikatu gaitzeko.	Batzuek denbora gehiegi ematen dute ordenagailuaren aurrean.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ebatzi

Egin eragiketak eta erabaki zenbat balio duen irudi bakoitzak.

$$\text{Woman} \times \text{Alarm} = \text{Computer}$$

$$\text{Computer} + \text{Alarm} = \text{Man}$$

$$\text{Man} + 6 = 48$$

$$\text{Woman} \times \text{Woman} = 25$$

$$\text{Computer} + \text{Woman} = 40$$

Orain, eman iezaiozu beste balio bat irudi bakoitzari eta prestatu eragiketa batzuk. Gero trukatu zure ikaskidearekin. Ea ebazten duen!

